

CABARAN KEJAYAAN USAHAWAN WANITA DALAM ERA DIGITAL DI MALAYSIA: SATU KAJIAN LITERATUR

Farhana Dila Roslan

Fakulti Kewangan Antarabangsa Labuan, Universiti Malaysia Kampus Antarabangsa Labuan

Emel: FARHANA_ROSLAN_MG23@ihuv.ums.edu.my

Norhamiza Ishak

Fakulti Kewangan Antarabangsa Labuan, Universiti Malaysia Kampus Antarabangsa Labuan

E-mel: norhamizaishak@ums.edu.my

ABSTRAK

Dalam masyarakat kontemporari kini, wanita semakin dapat mengimbangi amalan hidup tradisional dengan keusahawanan dan berusaha mencapai kejayaan. Namun begitu, usahawan wanita juga menghadapi pelbagai cabaran dalam bidang keusahawanan seperti kekurangan pengetahuan dan pengalaman, isu keseimbangan kerja-kehidupan, ketidaksamaan jantina, sikap individu serta modal yang terhad. Justeru, kajian ini dilakukan untuk meneroka cabaran yang mempengaruhi kejayaan usahawan wanita dalam era digital. Kajian ini meneliti kajian literatur sebagai rujukan. Penemuan ini menyumbangkan pandangan berkepentingan kepada literatur sedia ada, rujukan kajian masa depan dan mengenal pasti potensi untuk penerokaan selanjutnya. Penemuan ini juga dijangka meningkatkan peranan keusahawanan wanita dan pertumbuhan kejayaan selaras dengan perkembangan era digital.

Kata kunci: Keusahawanan; usahawan wanita; era digital

1. PENGENALAN

Keusahawanan telah muncul sebagai penyumbang penting kepada pertumbuhan ekonomi negara. Keusahawanan merupakan jalan keluar daripada kemiskinan dan ke arah kemakmuran bagi kebanyakan wanita terutamanya di negara berpendapatan rendah (Hossain et al., 2018). Menurut Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM), bilangan pendaftaran perniagaan meningkat kepada 9,124,174 pada 2023 daripada 8,678,982 pada 2022. Pertumbuhan ini menekankan bidang keusahawanan dan perniagaan yang semakin berkembang di Malaysia. Wanita yang menjadi segmen besar masyarakat Malaysia semakin diwakili dalam kalangan usahawan (Rusydiana & Izza, 2022). Sebilangan besar usahawan wanita di Malaysia turut menyumbang kepada pembangunan ekonomi negara, iaitu sebanyak 186 930 perusahaan milik wanita yang merangkumi 20.7% perusahaan di Malaysia (Dasar Keusahawanan Negara 2030, Kementerian Pembangunan Usahawan). Usahawan wanita juga memainkan peranan penting dalam pembangunan komuniti (Kaviarasu et al., 2022). Hasilnya menunjukkan bahawa wanita tidak lagi berpegang kepada stereotaip bahawa hanya lelaki boleh memperoleh pendapatan dalam keluarga.

Statistik oleh Jabatan Perangkaan Malaysia menunjukkan penurunan peratusan penglibatan wanita dalam bidang keusahawanan di Malaysia iaitu 27.1% pada 2021 berbanding 2020 iaitu 33.3%. Meskipun peralihan era digital kesan pandemik turut mendorong usahawan wanita untuk beralih ke platform digital seperti menggunakan aplikasi perkhidmatan penghantaran makanan seperti *GrabFood* dan media sosial seperti *Facebook*, *Instagram* dan *Tiktok* untuk menjual produk mereka terus kepada pelanggan. Namun, Ernst dan Young (2020) mendapati cabaran yang dihadapi pada 2020 dan 2021 semasa penularan COVID-19 adalah berkaitan kewangan, pelanggan, teknologi, manusia dan rantai bekalan sehingga wanita turut terkesan dengan pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (CMO) ketika itu. Selain pelbagai kewajipan yang diberikan kepada wanita termasuk kerja-kerja reproduktif seperti membuat kerja rumah dan menjaga anak, wanita juga boleh mencapai

kejayaan melalui perniagaan sendiri (Alam et al., 2011). Namun begitu, usahawan wanita juga menghadapi pelbagai cabaran dalam bidang keusahawanan seperti kekurangan pengetahuan dan pengalaman dalam industri serta modal yang terhad (Marliani, 2017). Prestasi usahawan wanita dalam sektor Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) menunjukkan penurunan pada tahun 2019 berikutan kekurangan sokongan kewangan, ciri individu yang lemah, kekurangan sokongan keluarga dan ketidaksamaan jantina (Yahaya et al., 2021).

Menurut Nieman dan Pretorius (2004), usahawan wanita yang berjaya dicirikan oleh perniagaan yang telah beroperasi selama lebih dua tahun, menggaji lebih daripada lima individu, dan menunjukkan keuntungan di samping pertumbuhan infrastruktur. Walau bagaimanapun, perjalanan menjadi usahawan wanita yang berjaya adalah penuh dengan cabaran, menuntut motivasi yang kuat, dan kemahiran multitugas yang luar biasa terutamanya dalam mengimbangi tanggungjawab keluarga dengan pengurusan perniagaan (Rey-Marti et al., 2015). Kebangkitan usahawan wanita telah menjadi pemangkin penting kepada pertumbuhan ekonomi negara. Dengan komitmen, sikap dan keinginan yang ditonjolkan oleh wanita masa kini, tidak mustahil suatu hari nanti dunia perniagaan akan dipelopori oleh wanita (Nagarathanam & Buang, 2015).

2. METODOLOGI

Dari sudut pandangan falsafah, kertas konseptual ini mewujudkan hubungan kerja lintas disiplin, menyediakan perspektif pelbagai peringkat, dan meluaskan pemikiran kita dengan teori yang sedia ada dengan cara yang menarik (Gilson dan Golberg, 2015). Oleh itu, kajian tinjauan literatur daripada pangkalan data ilmiah termasuk Emerald dan Scopus menggunakan istilah seperti keusahawanan, usahawan wanita dan kejayaan usahawan wanita atau idea yang serupa dengan istilah carian dilaksanakan untuk meneroka cabaran kejayaan usahawan wanita dalam era digital.

3. DAPATAN DAN PERBINCANGAN

Usahawan wanita terus menghadapi pelbagai cabaran dalam usaha keusahawanan mereka walaupun dalam kemajuan abad ke-21 (Kaviarasu et al., 2022). Di Malaysia, wanita dalam perniagaan sering bergelut dengan sokongan, pembiayaan dan galakan yang tidak mencukupi yang menjadi halangan yang menghalang kejayaan mereka. Halangan ini diburukkan lagi oleh nilai budaya dan sokongan keluarga yang tidak mencukupi (Chipfunde et al., 2021). Perjalanan wanita dalam bidang keusahawanan penuh dengan rintangan yang menguji daya tahan walaupun usahawan yang paling berpengalaman.

3.1 Kekurangan sokongan kewangan

Keupayaan usahawan wanita untuk mendapatkan pembiayaan perniagaan telah menjadi topik perdebatan yang cukup besar dan pertanyaan ilmiah di negara maju. Pemilihan struktur modal yang sesuai bersama dengan pembiayaan perniagaan yang boleh diakses, diiktiraf secara meluas sebagai faktor penting dalam memupuk pertumbuhan kejayaan perniagaan (Lawan, 2020). Bajet kerajaan untuk 2021 memperuntukkan kira-kira RM95 juta pembiayaan mikro melalui Majlis Amanah Rakyat (MARA), Tekun Nasional (TEKUN), dan Agrobank, khusus bertujuan menyokong usahawan wanita. Inisiatif ini direka untuk menyediakan usahawan wanita dengan akses yang lebih mudah kepada pembiayaan untuk pengeluaran perniagaan, operasi dan pertumbuhan keusahawanan mereka juga (Abdul Razak et al., 2023). Namun, kemampuan kewangan diakui sebagai faktor kritikal yang menghalang pengembangan malah kelangsungan hidup usahawan (Ng, 2024). Oleh itu, bukan sahaja sokongan kewangan bahkan celik kewangan adalah penting dalam memastikan wanita diberi kuasa untuk membuat keputusan yang boleh menyumbang ke arah kejayaan perniagaan mereka. Menurut

(Basar et al., 2024), penggunaan i-FinTech menyumbang secara signifikan kepada keusahawanan mampan dalam kalangan PKS Bumiputera di Malaysia melalui peningkatan literasi kewangan dan digital.

3.2 Kurang pengetahuan dan pengalaman

Pemeriksaan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) adalah penting untuk perniagaan kontemporari dan usahawan wanita mesti menggabungkan teknologi ini dengan lancar ke dalam operasi dan aktiviti harian mereka. Sebagai contoh, pendaftaran perniagaan dalam talian sering dianggap lebih mudah daripada melawat pejabat Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM) untuk mengisi borang secara peribadi. Walau bagaimanapun, proses ini boleh menimbulkan cabaran kepada usahawan wanita yang kurang pengetahuan teknologi yang luas (Mahat et al., 2021). Ariffin et al., (2022) mendapati tahap pengurusan teknologi maklumat masih tidak mencukupi dalam kalangan koperasi usahawan wanita. Cabaran yang dilaporkan dalam kalangan usahawan wanita adalah kekurangan pengetahuan pemasaran, jualan, dan kepakaran teknologi (Wahid et al., 2021). Oleh itu, usahawan wanita mesti melengkapkan diri dengan kemahiran dan pengetahuan yang diperlukan untuk mencapai kejayaan dalam usaha mereka sekaligus berkembang maju dalam persekitaran perniagaan yang dinamik. Penglibatan diri dalam aktiviti perniagaan digital memerlukan usahawan mengurus laman web mereka dengan berkesan, mengemas kini maklumat produk, mempromosikan tawaran baharu dalam talian dan menjawab pertanyaan pelanggan setiap hari (Hazudin et al., 2021). Majoriti usahawan wanita yang telah mencapai kejayaan adalah mengendalikan perusahaan kecil terutamanya ke pasaran tempatan berbanding menceburi arena antarabangsa (Wahid et al., 2021). Program dan kursus latihan kemahiran harus dianjurkan oleh kedua-dua pertubuhan kerajaan dan bukan kerajaan untuk menggalakkan wanita dalam meningkatkan perniagaan mereka melalui pengetahuan dan kemahiran keusahawanan yang lebih baik.

3.3 Keseimbangan Kerja-Kehidupan

Peningkatan penyertaan wanita dalam usaha perniagaan dan tenaga kerja telah membawa kepada kemunculan cabaran keseimbangan kerja-kehidupan. Aspek yang paling mencabar ialah sesetengah usahawan wanita terpaksa menutup perniagaan mereka secara kekal di pertengahan perjalanan kerana bimbang tidak dapat mengimbangi komitmen keluarga dengan tanggungjawab keusahawanan mereka (Wahid et al., 2021). Wanita menunjukkan keyakinan yang lebih besar apabila dilengkapi dengan kemahiran keusahawanan dan cenderung untuk menerima pendekatan yang rasional di tempat kerja. Mereka mengutamakan mengekalkan komunikasi yang berkesan dan memupuk perhubungan dengan kedua-dua pekerja dan pelanggan, dengan menyedari bahawa cabaran sama ada dalam perniagaan atau kehidupan keluarga boleh memberi kesan yang ketara kepada prestasi mereka. Wanita turut menunjukkan keprihatinan dalam menghabiskan masa mencari maklumat bagi mengelakkan diri daripada risiko dalam bidang keusahawanan, namun kurang masa dalam mengimbangi urusan keluarga dan perniagaan (Mohd Isa et al., 2022).

3.4 Ketaksamaan Jantina

Ramai wanita dilihat berjaya dalam perniagaan mereka, tetapi mereka masih dibatasi oleh norma jantina dan stereotaip dalam persekitaran yang mereka kendalikan (Kamaruddin et al, 2018). Kedua-dua lelaki dan wanita didorong oleh keperluan dan peluang yang sama sebagai penubuhan utama dalam perniagaan, tetapi kadar kegagalan wanita lebih tinggi daripada lelaki (Isa et al., 2018). Usahawan wanita di Malaysia berpotensi untuk meningkatkan sumbangan mereka kepada pertumbuhan ekonomi. Namun, apabila prestasi mereka dibandingkan dengan rakan sekerja lelaki, maka kejayaan yang ingin dicapai akan mempunyai jurang yang luas (Yahaya et al., 2021). Menurut penemuan Indeks Jurang Gender Malaysia (MGGI), Indeks Jurang Jantina Global (GGGI) daripada

Forum Ekonomi Dunia menggunakan data yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) menyerlahkan jurang perbezaan antara lelaki dan wanita merentas empat dimensi utama seperti Peluang dan Penyertaan Ekonomi, Pencapaian Pendidikan, Kesihatan dan Kemandirian serta Pemerikasaan Politik. Skor 1.0 (atau 100%) menandakan bahawa pariti jantina masih belum dicapai. Selain itu, kerajaan Malaysia memberi penekanan yang ketara kepada aktiviti usahawan wanita seperti mengamalkan strategi pembangunan keusahawanan yang tertumpu kepada motivasi, sokongan dan akses kepada modal (Othman et al., 2021). Isu perbezaan jantina mempunyai pengaruh dalam bidang keusahawanan wanita sama ada aktiviti perniagaan akan digalakkan atau dihalang (Rusydiaan & Izza, 2022). Punca daripada keinginan untuk mengekalkan kawalan dan pengurusan yang lebih rapat terhadap perusahaan mereka menyebabkan usahawan wanita mempamerkan aspirasi pertumbuhan yang lebih rendah berbanding rakan lelaki mereka (Elam et al., 2023). Oleh itu, menggalakkan kesaksamaan jantina dan memastikan peluang yang adil dalam kalangan usahawan wanita di Malaysia adalah penting untuk pembangunan sosio-ekonomi jangka panjang (Azis et al., 2023).

3.5 Sikap Individu

Sikap individu memainkan peranan penting dalam memulakan, mengekalkan dan mengembangkan perniagaan ke arah kejayaan. Sikap usahawan yang berani mengambil risiko, berfikir secara kreatif dan inovatif, serta berdisiplin dalam menguruskan perniagaan menjadi penyumbang terbesar kepada pembangunan dan kejayaan perniagaan, serta menyumbang kepada pembangunan ekonomi negara (Zulhafizi & Tahir, 2021). Sebagai contoh, menurut (Yahaya et al., 2021) individu yang menceburi bidang keusahawanan seharusnya mempunyai sifat terbuka, peka dengan situasi dan isu semasa, ingin tahu dan bersedia dari segi emosi, serta sentiasa mencuba sesuatu yang baharu. Ciri-ciri usahawan yang berjaya merangkumi kreativiti, inovasi, keberanian untuk merebut. Namun begitu, usahawan wanita dikatakan tidak rasional dan penuh emosi dalam membuat keputusan yang secara tidak langsung menjadi penghalang kepada keupayaan kepimpinan mereka dalam perniagaan (Abdul Kadir et al., 2022).

4. KESIMPULAN

Usahawan wanita memainkan peranan penting dalam memacu pertumbuhan ekonomi negara membangun kerana mereka menyumbang kepada penciptaan pekerjaan, pengurangan kemiskinan, dan menggalakkan kesaksamaan jantina. Pertumbuhan sering dianggap sebagai penunjuk utama kejayaan keusahawanan (Wiktor & Laguna, 2018). Walau bagaimanapun, cabaran seperti akses terhad kepada sumber kewangan, pengetahuan dan pengalaman yang tidak mencukupi, isu keseimbangan kerja-kehidupan, ketidaksamaan jantina dan sikap peribadi mesti ditangani dan dikurangkan. Faktor kontekstual dalam sesebuah negara juga boleh mempengaruhi kejayaan pertumbuhan dengan ketara, terutamanya melalui program dan sokongan yang disesuaikan untuk usahawan wanita seperti pilihan penjagaan kanak-kanak yang boleh diakses (Brush & Greene, 2016). Malaysia harus berusaha untuk meningkatkan status dan potensi usahawan wanita walaupun pada skala global. Inisiatif ini harus merangkumi usaha untuk memupuk persepsi yang lebih baik terhadap wanita dan untuk membangunkan pelbagai program yang bertujuan untuk meningkatkan peranan keusahawanan mereka selaras dengan perkembangan digital.

5. PENGHARGAAN

Penulis mengucapkan terima kasih dan penghargaan kepada penulis bersama dalam bidang perniagaan antarabangsa, Fakulti Kewangan Antarabangsa Labuan dan semua penyunting yang menyumbang kepada penyelidikan.

6. RUJUKAN

- Abdullah @ Baharum, M. A., Abdul Kadir, M. A. B., & Esham, B. (2023). Sustainable entrepreneurship: A review and proposed model. *Academic Journal of Business and Social Sciences (AJoBSS)*, 7(1), 1-17.
- Abdul Kadir, N. A., et al. (2022). Identifying challenges faced by women entrepreneurs in the rural areas in Malaysia using a nominal group technique. *Asian Journal of Entrepreneurship*, 3, 1-9.
- Abdul Razak, N., Abdul Razak, N., & Mat Rifim, S. A. (2023). Breaking barriers: An exploration of women's entrepreneurship in Malaysia. *International Journal of Religion*, 5(1), 18-123.
- Agarwal, S., & Lenka, U. (2015). Study on work-life balance of women entrepreneurs: Review and research agenda. *Industrial and Commercial Training*, 47(7), 356-362.
- Alam, S. S., Jani, M. F. M., & Omar, N. A. (2011). An empirical study of success factors of women entrepreneurs in the southern region in Malaysia. *International Journal of Economics and Finance*, 3, 166-175. <https://doi.org/10.5539/ijef.v3n2p166>
- Ariffin, A., Yacob, Y., & Ibrahim, A. (2022). Women's cooperatives in Malaysia: Issues and challenges. *Malaysia Journal of Co-Operative Studies*, 18, 91-119.
- Arshad, A. S., Mokhtar, M., Arshad, A. A., & Abdul Rashid, A. (2019). Exploring factors contributing to the success of women entrepreneurs in Malaysia. *International Journal of Engineering and Advanced Technology (IJEAT)*, 8(5), 604-608. <https://doi.org/10.35940/ijeat.E1086.0585C19>
- Azis, R. A., et al. (2023). Rural women entrepreneurship in Malaysia: Issues and challenges. *International Journal of Academic Research in Business & Social Science*, 3(9), 1990-1999.
- Basar, S. A., Ibrahim, N. A., Tamsir, F., Rahman, A. R. A., Zain, N. N.n. M., Poniran, H., & Ismail, R. F. (2024). I-Fintech Adoption Mediation on the Financial Literacy Elements and Sustainable Entrepreneurship among Bumiputera MSMEs in Malaysia. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 14(4), 138-47. <https://doi.org/10.32479/ijefi.16546>
- Brush, C., & Greene, P. (2016). *Closing the gender gap in entrepreneurship: A new perspective on policies and practices*. Report prepared for the OECD.
- Chipfunde, D., Yahaya, S. N., & Othman, N. A. (2021). The determinants influencing the performance of women entrepreneurs in Malaysia: A conceptual framework. *Estudios de Economia Aplicada*, 39(4), 1-13. <https://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/article/view/4577>
- Ernst & Young. (2020). *Covid-19: Impact on Malaysian businesses*. Ernst & Young Advisory Services Sdn. Bhd.
- Global Entrepreneurship Monitor (GEM). (2023). *Global Entrepreneurship Monitor 2022/23 women's entrepreneurship report*.
- Hazudin, S. F., Sabri, M. F., Kader, M. A. R. A., & Ishak, M. (2021). Empowering women-owned businesses in the era of digital transformation: A review of the opportunities and challenges. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 11(19), 231-244.
- Hossain, J., Jahangir, N., & Nur-Al-Ahad, Md. (2018). A study on female entrepreneurs in Malaysia. *Business Ethics and Leadership*, 2(3), 67-73. [https://doi.org/10.21272/bel.2\(3\).67-73.2018](https://doi.org/10.21272/bel.2(3).67-73.2018)
- Isa, F. M., Jaganathan, M., Ahmdon, M. A. S., & Ibrahim, H. M. (2018). Malaysian women entrepreneurs: Some emerging issues and challenges of entering the global market. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 8(12), 1596-1605.